

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

*Студентка гр. Ф-92 Савельєва Г.С.,
асистент Вернидуб Н.О., асистент Омеляненко В.А.*

Формування національних інноваційних систем (НІС) як основного механізму саморозвитку стає головним фактором довгострокового зростання світової економіки, підтвердженням чого є аналіз взаємозв'язку рейтингів конкурентоздатності країн та рівня їх інноваційного розвитку.

Серед умов успішної інноваційної політики в європейських країнах, що заснована на інтернаціоналізації інноваційних процесів як в Європейському інноваційному просторі, так і на глобальному рівні [1]: ефективна предметна інфраструктура НДДКР; якісна освіта населення та формування людського капіталу; суспільна поінформованість про технологічний розвиток; адаптація наукових досліджень та їхня інституціональна спрямованість на нові продукти і потреби перспективного плану; надання вченим можливості розвиватися в інтернаціональному середовищі та запобігання «відтоку умів»; визначення стратегії, що спирається на попит і стимулювання гнучкої спеціалізації в тих нішах, де вже існує експортна продукція. Даний вибір не повинен відбуватися випадково, а повинен бути результатом попередньої економічної історії країни та прогнозу майбутнього розвитку. Процеси модернізації в державах сучасного світу та модернізації відносин у рамках міжнародного співтовариства обумовлені інноваціями. Іншими словами, технологічні зміни стають джерелом модернізації. У силу значимості аспекту виникає питання цілеспрямованого конструювання рамок і змісту технологічного обміну та розвитку в рамках глобального технологічного порядку (табл. 1).

Світова політика в сфері глобального інноваційного регулювання являє собою діяльність не тільки з задоволення національних інтересів, але й за узгодженням різних цілей. Вона передбачає як вироблення національних стратегій технологічного розвитку, так й участь у виробленні світової стратегії та її реалізації. Тому від конфігурації політичних дій залежить спрямованість і результативність інноваційного розвитку.

Необхідно зміцнювати механізми міжнародного співробітництва. Оскільки потоки знань не знають кордонів і конкуренція в сфері високих технологій знайшла глобальні масштаби, підвищення ефективності розширення і використання знання часто вимагає, і чим далі, тим більше буде вимагати, глобальних рішень. Успіх International SEMATECH в координації та прискоренні інноваційного розвитку промисловості напівпровідників був досягнутий завдяки створенню і погодженню міжнародної «дорожньої карти» напівпровідникової промисловості. Це вдалий приклад ефективніше глобальної координації державних і приватно-промислових капіталовкладень у конкретну галузь.

Таблиця 1– Переваги та обмеження розвитку глобальних інноваційних мереж на базі концепції відкритих інновацій і міжнародного співробітництва [2]

Переваги	Обмеження
Велика база ідей і технологій доступних учасникам інноваційних мереж	Додаткові витрати, пов'язані з керуванням взаємин з іноземними партнерами
Переваги використання напрацьованого досвіду та знань дослідницьких організацій за кордоном	Недолік контролю
	Надмірна залежність від іноземних партнерів (які можуть мати більш розвитий інноваційний потенціал, унікальні розробки, фінансові ресурси тощо)
Здатність розвитку R&D на зовнішніх ринках	Можлива поведінка партнерів, орієнтована на захист винятково власних інтересів на шкоду інтересам інших учасників
Відносна (у порівнянні із закритими моделями інноваційних мереж) доступність нових ідей і технологій	Втрата технологічної компетентності
Можливість переорієнтації внутрішніх ресурсів компанії на найбільш перспективні відкриття	Ризик витоку унікального знання

Важливими учасниками глобальної інноваційної системи є міжнародні наукові центри (наприклад, CERN), або центри формально національні, але інтернаціональні по суті (США, ЄС, Японія). Це, перш за все відноситься до першої десятки-двадцятки американських дослідницьких університетів, таких як Гарвардський, Массачусетський, Каліфорнійський, Берклі, Сельський і т.д., а також європейські науково-освітні комплекси. Такі університети є сьогодні не лише найважливішими центрами підготовки найбільш кваліфікованих інтелектуальних трудових ресурсів планети, а й джерелами комерційного та некомерційного знання, що надходить в глобальну інноваційну систему. До суб'єктів глобальної інноваційної системи слід віднести і світові центри консалтингу [3].

Відсутність зовнішньоекономічної стратегії інноваційного розвитку практично робить неможливим інтеграцію країни в систему світового господарства на конкурентних умовах і відповідно визначає країну як пасивного об'єкта процесів глобалізації (який приймає нав'язані правила гри з боку більш розвинених конкурентів), а не її активним суб'єктом. Для побудови розвинутої інноваційної системи, Україна має брати приклад з таких країн як США і Японія.

1. Jacobs, D. (1989): Small Countries' Opportunities for Participating in Science-Development. In Van Tulder, R. (ed): Small Industrial Countries and Economic Technological Development. SICRA/NOTA.

2. Салмина, О.А. Влияние глобализации на инновационную систему России: автореф. дис. к. экон. наук: 08.00.14 / О.А. Салмина. – Кубанский государственный университет. – Краснодар, 2012. – 26 с.

3. Геєць, В.М. Інноваційний шлях розвитку та економічне зростання / В.М. Геєць // Інноваційна Україна: Науковий збірник. – 2005. – Вип. 7. – К: НТУ КПІ. – С. 38-42

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми: Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 270-271.